

Hárs József:

EGY MÁSODPERC A HALÁL

Illetékes elgondolkodva állt a falitérkép előtt. A kerületnek volt egy olyan utcája, amelyre, a nagy rendezési tervek elképzelése közben, a legváratlanabb időben oda kellett figyelnie. És éppen az az utca, ahol éppen az a kutatóintézet van, ahol a lánya *most még* dolgozik. Sűrű rendszerességgel jöttek onnan hírek gyalogosokról, akiket szabályszerű átkelés közben ütöttek el száguldó autósok. Még ha nem is tételezte föl, hogy éppen az ő családjával történne valami, akkor is néha kellemetlenül érezte magát. — A küldöttségek! Igen!

Mit tudott az ott lakóknak mondani, az együttérzésen kívül (ami nem hatotta meg őket)? Gyakoribb rendőri jelenlét. Sebességkorlátozás. Táblák, táblák. Ennél több egyelőre nem jutott eszébe. Igaz is, miért nem találja ki a főnök? — próbált menekülni a feladattól.

+ + +

(— Fogadjunk, hogy mindjárt szól a főnöki telefon. Szólt.)

+ + +

Főilletékes, korholó szavak kíséretében, a délutáni megbeszélésre most már igazán javaslatot várt. Mi van még?

Nagy gonddal vízszintesre állította a portörleksor ferdére lökődött térképet. Ezzel is múlik az idő. No? ...

És végre valami derengeni kezdett benne.

Úgy van.

Olyan helyzetet kell teremteni, hogy módjuk se legyen a száguldásra!

Mivel? „Fekvő rendőr”? Az túlzás. Megvan! Közlekedési lámpákkal! De nem akárhogyan. Úgy, hogy ne lehessen felgyorsulni egyiktől a másikig!

Az értekezleten senki sem szólt az ötlet ellen. (A résztvevők néhányán inkább kárörvendő mosolyt figyelt meg: dolgozz csak, ha már kitaláltad.)

— Meg lehet nyugtatni vele a lakókat, hogy a Hatóság intézkedik — magyarázta a főnöknek. Az a pár millió? Könnyű bizonyítani, hogy hasznos célra megy. Különben is mindenképpen költeni kellene rá.

S az akta elindult a maga jól kitaposott útján. A pecsételőket kerülgetve. No, nem olyan gyorsan, mint műlesiklók a botok között.

+ + +

Jócskán eltelt a paragrafusokban kiszabott idő, mire felvonulhatott a kivitelező, és nekiláthatott a lámpák elhelyezésének. Látva a felfordulást, ismét felbolydult a köz. Eddig az volt a baj, hogy nem mozdulnak, most meg az, hogy felborítanak minden megszokottat!

Ráadásul a főnöke ismét sürgette: tegyen már valamit, most azért, hogy lepadjon fogadóóráin az ebben az ügyben megjelenők áradata, és ritkuljanak meg a képviselői telefonok.

Kommunikáció, nyilvánosság, jutott eszébe az idevágó kifejezés. De csak nem ajánlkozik föl a sajtónak? Jöjjenek, akkor szívesen nyilatkozik. És jöttek. És nyilatkozott. Hogy milyen jó lesz az új rendszer. Higgyék el, rövidesen biztonságosabbá válik, legalább itt, a közlekedés.

+ + +

A riportnak volt hatása. Ezen túl nem küldöttségek jöttek, hanem olvasói levelek. A szerkesztett változatok sem voltak sokkal szelídebbek, mint az előszó. Azonban most már akkor sem lehetett volna megváltoztatni a határozatot, illetve a kivitelezést, ha akarták volna. Így van ez, amióta világ a világ. Tetejében főnök és beosztottja és az egész hivatal meg volt győződve az igazáról. Ne üssék az orrukát a szakemberek dolgába. — Ebben az országban mindenki mindenhez ért — néztek le a laikusok hadára. És kényszeredett mosollyal, végső érvként hangoztatták: türelem, a pudding próbája az evés.

+ + +

Amikor már csak a műszaki átadás volt hátra, végigporoszkált a rendőrautó az úton. Békés volt a környék, ám, hogy mégis jelentsenek valamit, megállapították, hogy a „zebrák” csíkozása bizony felújításra szorul. Különösen azé, amelyiken legnagyobb a forgalom. Szemben a kutatóintézetrel. A keret azonban kimerült. Különben is az ilyesmibe ősszel nem érdemes már belekezdeni. De tavasszal ide jönnek először — fogadkoztak a szakemberek. Érdekes, ezt nem nehezményezte senki sem. Az intézetből kijövők a legkevésbé. Nem szerették, ha meszes lesz a cipőtálpuk. És amúgy is jobb átlósan átszaladni a túloldalra.

+ + +

A melegedő napsugárban a reggeli dermedésből egy csiga indult el a szemben lévő társasház kerítése mellől. Csillogott a nyoma a göröngyök között, majd a kertkapu rozsdás lemeze alatt. A kertészkedő öreg csodálkozva figyelte, amint kijutott a magánterületről a veszedelmes közterületre. Vajon mi hajtja az ismeretlen felé, amikor tapogató szemeivel keresi az utat? Visszategye megszokott környezetébe? Mire idáig jutott a szemlélődésben, már nem érte volna el. Szegény! — maradt a sajnálkozás. Később megint utána nézett. Látta, hogy szerencsésen megmenekült egy pöfögő munkagép kerekei alól.

Az öreg az egyik, hozzá hasonló évjáratú járókelővel váltott néhány szót a természet rejtélyeiről, majd folytatta a rózsatövek körbekapálását. Talán jó nap lesz a mai. S kezében a kapával, aggodalmasan nézett a közeli átkelőre.

+ + +

A vállalkozó hajnal óta dolgozott a szövegen. Nehezen jött bele az adminisztrációba. Titkárnök? Sokba kerül. Így is éppen elég a rezszi. Még jó, hogy csak délre várják. Ez a szerződés különösen nehezen született meg. Mire minden

kiskaput be tudott építeni! De most már tökéletes. Ezen csak nyerni lehet. Mégpedig sokat.

Egy pillanatra megállt az előszoba tükre előtt. Kössön nyakkendőt, vagy ne? Végiggondolta, kikkel fog találkozni. Jó. Legyen. Hátha ezen múlik a siker. Kész. Mehet.

Némi habozás után bekapcsolta a biztonsági övet. Ennyit megtehet az eljáró szervek kíváncsiságának kielégítésére. Máris baj van a gyújtással? Csak nyugalom. Úgy. Már duruzsol a motor.

Ránézett az órájára, te jó isten! Rohanás!

Kis ívben, fülsértő nyikordulással vágódott be az utcába. Annyit még megfigyelhetett, hogy a járdáról valaki öklét rázza feléje. Pillanatra átvillant az agyán: a fasorba akart befordulni, hogy kikerülje az új rendet. De aztán rálépett a gázra. Csak jusson mielőbb át a lámpákon. — Elindultam — mondta be a fülére szorított mobiljába. — Nem, nem, a megszokott útvonalon. Baromság, megint kitaláltak valamit. Nyugi, öt perc és ott leszek.

Leapta a szemellenzőt, és elégedetten hátradőlt.

+ + +

— Tudod, felülvizsgálatra kell mennem — nézett ki a nő a forgalomra. Utóbbi időben annyira félénk lett, hogy néha maga is elcsodálkozott rajta. Ez a járda milyen rossz. Már többször kérte az intézet a megjavítását.

Még csak az kéne, hogy most essen el. Hiszen már rugdalózik a kisöreg. — Megyünk, megyünk — szolt, mert beszélgetni szoktak egymással.

A férfi bejött hozzá: — Apád telefonált, érdeklődött, hogy vagy?

— Kedves tőle.

— Nem tudtam ide kapcsolni, megszakadt a vonal. Mikor indulsz?

— Most. Csak megnézem, hogy minden papírt beraktam-e a táskámba. Kikísérsz? Legalább a túloldalig.

— Természetesen. Mennék tovább is, de tudod...

A nő tudta. Mégis titkon reménykedett benne, hogy most az egyszer másként lesz. Hiszen ez az utolsó kötelező felülvizsgálat. Azzal együtt, hogy néha maga is úgy vélte, többet kíván, mint amennyire tényleg szüksége van, most már, hogy közeleg a szülés ideje, úgy érezte, nem lehet fontosabb, mint a kímélet, a vigyázat, a gondoskodás. Mindenki mondja, hogy jól tartja magát. Ám azért holnap mindent elrendez, s nem jön be többet dolgozni, legalább három évig. Majd csak azért néz ide, hogy megmutassa a kolléganőknek és melleleg a kollégáknak is, milyen az, ha nem csak beszélünk a gyerekáldásról, de teszünk is érte.

— Akkor menjünk.

És elindultak kifelé.

+ + +

A villogóan új kocsni engedelmesen lépte át a szabályokat. Vezetője mindig is élvezte a sebességet, és szerette, ha a járókelők alacsonyrendű kasztja félreugrik előle. Most meg különösen. Hiszen késésben volt. A nyakkendője pedig félreecsúszva. (Megvan a táská a szerződéssel? Aha, a hátsó ülésen.)

+ + +

A fiatal kutató átballagott az úttesten. Kedvese viszont megállt az előkert ajtajánál.

— Gyere, most jöhetsz.

A nő már lelépett a járdáról, mikor észrevette a csigát.

— Nézd csak! Mit keres ez a szegény kis állat éppen itt?

— Milyen állat? — hangzott a némileg türelmetlen kérdés.

— Csigá.

— Eltévedt. Hanem most aztán gyere! — figyelt föl a távoli nyikordulásra a férfi.

Majd hirtelen elkiáltotta magát: — Vigyázz! De már nem állíthatta meg a száguldó veszélyt.

+ + +

A társasház egyik ablakán kihajolt egy idős nő, kezében portörlővel. Gyanútlanul nézett körül. Azokban a másodpercekben minden olyan békésnek látszott. A kertész, a fiatalember, akit nem most látott először, s a határozatlanul elinduló terhes nő. (Reggel milyen szépen karoltak egymásba!) Többen siettek a kerítés mellett, kosárral, táskával, délutáni műszakra a közeli üzemekbe. A kora őszi nap zavartalanul ragyogott a kék égen. Tarka galambcsapat szárnyalt nagy lendülettel a házak fölé. Az idős nő, kezében a portörlővel, éppen visszahúzódott volna, amikor a borzalom sikolyával meredt az útra.

+ + +

Egy test csapódott a motorházra. A vállalkozó ösztönszerűen rálépett a fékre, de jóval odébb tudott csak megállni. Kirángatták, s válogatás nélkül ütötték-verték, ahol érték. Mintha azzal vissza lehetett volna fordítani az időt, akár addig, hogy autó sem volt még a világon. Végül valaki az arcába vágott. Elsötétült előtte a világ. A rendőrök csak ügyel-bajjal tudták kitépni a lincselő tömeg keze közül.

Az időtlen örökkévalóság után ébredező tudatába belehasított a mentők vijjogó szirénája.

— Jól elintézték — néztek rá az egyenruhások. A kórház felé robogtukban a vállalkozó kérdést próbált megformálni, de alaktalanná dagadt szájával ez csak nehezen sikerült. A mentőorvos, hosszú évek magára erőltetett szenttelenségével, mégis válaszolt rá:

— Elütött egy nőt a zebrán.

Könyörtelenül kopogtak a szavak a fájdalom elviselhetetlen lüktetésén.

+ + +

— És?

— Meghalt. Szíve alatt a kisbabával.

A rádió a sofőr mellett már jelezte a következő helyszínt, ahová sietniük kell.

+ + +

(Valaki az utcán: — Mi történt?

— Megint egy baleset.

— Megint? — és rálépett a csigára.)